

Les 13 – Antwoorden

Opdracht 1: Geef de vier vormen van de tegenwoordige tijd van de werkwoorden:

Breien: Ik (m) אָנִי סוֹרֵג ik (v) אָנִי סוֹרֵגַת Wij (m) אֲנַחְנוּ סוֹרְגִים Wij (v) אֲנַחְנוּ סוֹרְגוֹת
 Dragen: Ik (m) אָנִי לוֹבֵשׁ ik (v) אָנִי לוֹבֶשֶׁת Wij (m) אֲנַחְנוּ לוֹבְשִׁים Wij (v) אֲנַחְנוּ לוֹבְשׁוֹת

Opdracht 2: Vul de aanwijzende voornaamwoorden in, noteer de uitspraak en de vertaling.

Deze, dit (dicht bij):

אוֹכֵל זֶה ochel zèh
 אֲרוּחָה זֹאת ^aroecháh zot
 אֲרוּחָה זוּ ^aroecháh zo
 בַּיִת זֶה bayit zèh
 בָּנוֹת אֵלֶּה bánot ellèh
 הַחֵבֵר הַזֶּה hècháver hazèh
 לוחות אֵלֶּה loechot ellèh
 מִילּוֹן זֶה millon zèh
 סִבְתָּא זֹאת (זו) savtá zot (zo)
 כִּיפּוֹת אֵלֶּה kippot ellèh

Dit voedsel
 of
 Deze maaltijd
 Dit huis
 Deze dochters
 Deze vriend
 Deze agenda's
 Dit woordenboek
 Deze grootmoeder
 Deze keppeltjes

Dat, die (ver weg):

הָאָרֶץ הַהִיא há'arets háhi
 בְּאֵרוֹת הֵם bè'èrot hem
 דּוֹדוֹתֵן dodot hen
 הַיְלָדָה הַהִיא hayaldáh hahi
 כִּיסָא הוּא kisse hoe
 מְקוֹמוֹת הֵם m^eqomot hem
 סוּסִים הֵם soesim hem
 סוּסוֹתֵן soesot hen
 עָרִים הֵן árim hen
 הָעָם הַהוּא há'am hahoe

Dat land
 Die bronnen
 Die tantes
 Dat meisje
 Die stoel
 Die plaatsen
 Die paarden
 Die merries
 Die steden
 Dat volk

Opdracht 3: Vertaal en noteer de uitspraak:

Zij breit een keppeltje היא סוֹרֵגַת כִּיפָּה hi sorègèt kippáh
 Ik draag een hoed אָנִי לוֹבֵשׁ כּוֹבַע ^ani lovesj kova
 Zij dragen een tulband הֵם לוֹבְשִׁים מִצְנַפֶּת hem lov'sjim mitznèfèt
 De priester draagt een keppeltje הַכּוֹהֵן לוֹבֵשׁ כִּיפָּה hakohen lovesj kippah
 Wij breien sokken אֲנַחְנוּ סוֹרְגִים גַּרְבָּיִם ^anachnoe sorgim garbayim

Les 14 – Tweevoud, *dualis*

Naast de meervoudsvorm kent het Hebreeuws, evenals het Grieks, de tweevoudsvorm of *dualis*. Deze wordt gebruikt bij een paar (soms meerdere) bij elkaar behorende dingen. Hij heeft de uitgang םֵי ayim, waarbij de nadruk valt op de lettergreep waarin de a voorkomt. (NB. Bij afwijkende accenten is de benadrukte lettergreep onderstreept)

Bij woorden met de mannelijke vorm komt deze uitgang direct achter het woord:
 Hand יָד יָדַי yád (v) יָדַיִם yád^aayim
 (een woord dat we in het Nederlands kennen als 'jatten thuis houden' en 'iets jatten'.)
 Voet רֶגֶל רֶגְלִי rægèl (v) רֶגְלַיִם ragl^aayim
 Oor אָזְן אָזְנִי ozèn (v) אָזְנַיִם ozn^aayim

Bij woorden met de vrouwelijke vorm הֵי komt deze uitgang achter de uitgang met ת, dat is de oorspronkelijke vrouwelijke uitgang:
 Lip שֶׁפָּה שֶׁפָּתַי sáfáh (v) שֶׁפָּתַיִם s^efátayim
 Soms wordt de uitgang achter de meervoudsuitgang geplaatst:
 Muur חוֹמָה chomáh (v)
 dubbele muur חוֹמוֹתַי chomot^aayim

De tweevoudsvorm of dualis wordt toegepast:

- ▶ Bij lichaamsdelen waarvan een mens of dier er twee of vier bezit:

Oog	עַיִן	ayin (v)	(een paar) ogen	עַיִנַיִם	en ^a ayim
Vleugel	כַּנָּף	kánáf (v)	(een paar) vleugels	כַּנְפַיִם	k ^e náfayim
- ▶ Bij voorwerpen die een paar vormen:

Schoen	נַעַל	na'al (v)	(een paar) schoenen	נַעֲלַיִם	na' ^a layim
Kous, sok	גַּרְבַּ	gèrèv (m)	(een paar) sokken	גַּרְבָּיִם	garb ^a ayim
- ▶ Bij instrumenten die uit twee delen bestaan:

Tang	מְלַקְחַיִם mèlqáchayim (m mv)				
Balans	מַאֲזָן	ma' ^a zán (m)	weegschaal	מַאֲזָנַיִם	moz' ^a nayim
Deur	דֶּלֶת	dèlèt (v)	(דְּלָתוֹת) dubbele deur	דֶּלֶתַיִם	d ^e látayim

► Bij getallen en tijden, die als tweevoud een eenheid voorstellen (zie ook les 05 en 09):

			twee (tw m)	שְׁנַיִם	sj ^e nayim
honderd	מֵאָה	meáh	tweehonderd	מֵאָתַיִם	mátayim
duizend	אֶלֶף	èlèf	tweeduizend	אַלְפַיִם	alpayim
(een) dag	יוֹם	yom	twee etmalen	יוֹמַיִם	yomayim
(een) jaar	שָׁנָה	sjánáh (v)	twee jaar	שְׁנַתַּיִם	sj ^e nátayim

► De dualis wordt ook wel gebruikt als gewoon meervoud van bij elkaar behorende dingen:

Zeven ogen	שִׁבְעָה עֵינַיִם	sjiv'áh enáyim	(Zacharia 3:9)		
Hemel(en)	שָׁמַיִם	sjámayim	<i>Altijd in het meervoud gebruikt</i>		
Jeruzalem	יְרוּשָׁלַיִם	y ^e roesjálayim	<i>Het aardse en het hemelse Jeruzalem?</i>		
Eenmaal	פַּעַם אַחַת	Tweemaal	פַּעַמַיִם	Driemaal	שְׁלוֹשׁ פַּעַמַיִם

NB. Wanneer namen van paarsgewijze voorkomende lichaamsdelen *niet* de dualis-uitgang hebben, betekenen ze blijkbaar iets anders:

Handen	יָדַיִם	yádayim	Handvatten, handwijzers	יָדוֹת	yádot
(Een paar) vleugels	כַּנְפַיִם	k ^e náfayim	Hoeken	כַּנְפוֹת	k ^e náfot

Woordenschat - Lichaam

Wat past er beter bij deze les dan nog een aantal lichaamsdelen?

Oog	עַיִן	ayin (v)	עֵינַיִם	enayim
Mond, opening	פֶּה	pè (m!)	פִּיּוֹת	piyot
Neus	אַף	af (m)	אַפִּים	apim
Gezicht, oppervlak	פָּנִים	pánim (m mv!)		
Arm	זְרוּעַ	z ^e ro'a (v)	זְרוּעוֹת	z ^e ro'ot (of זְרוּעִים z ^e ro'im)
Vinger	אֶצְבָּע	ètzbah (v)	אֶצְבָּעוֹת	ètzbá'ot
Been, voet	רֶגֶל	règèl (v)	רַגְלַיִם	raglayim
Een (echt)paar	זוּג	zoeg (m!)	זוּגוֹת	zoegot

Opdracht 1: Vertaling en de uitspraak:

Twee benen

.....

Drie vingers

.....

De ogen

.....

Deze voeten

.....

De handwijzers

.....

Die handen

.....

Een paar sokken

Opdracht 2: Uitspraak en de vertaling:

שְׁתֵּי שַׁפְתַּיִם

.....

הַחֻמוֹתַיִם

.....

אַרְבַּע כַּנְפוֹת

.....

שְׁנַתַּיִם

.....

הַשָּׁמַיִם

.....

מְלַקְחִים

.....

זוּג נַעֲלָיִם

Bronnen: Leerboek der Hebreeuwsche Taal, rabijn S.Ph de Vries; Teach Yourself Biblical Hebrew, prof. R.K. Harrison, millon, en.wikipedia.org.

Zie ook: <http://www.teachmehebrew.com/lesson-28.html> en [Les 25](#), woordenlijst t/m les 24.